

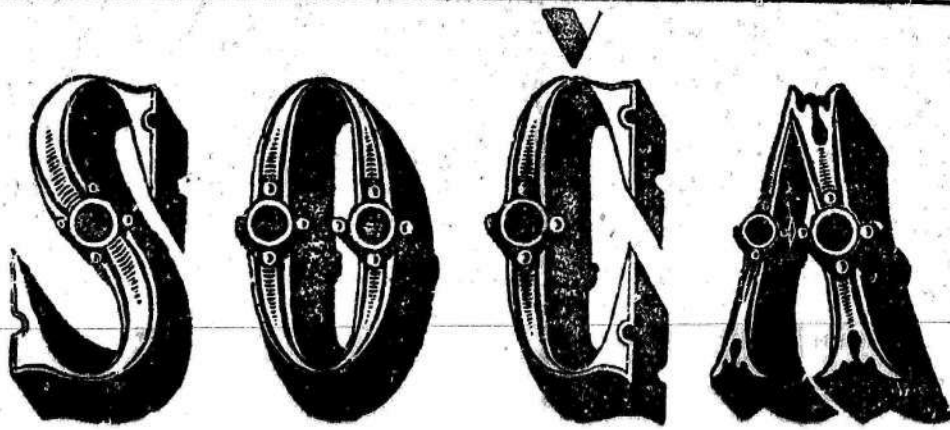
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dompošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.31
Četrto leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanica“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne šeritke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trzinu v tobakarnici „Via della caserma 63“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Blagostanje prvi je vir narodne časti in neodvisnosti.

I.

(Slovenskim kmetom v resen premislek.)

Vse tozi po našej deželi, da so davki preveliki, da nij denarja, da ne more, kedor kaj ima blaga, dobro prodati ga. Kakor povsod v Avstriji se tudi pri nas ta predmet vsestransko premeta, pomoč se išče in tirja, pa nij je najti in nekateri celo obupajo. Dosti jih je zlasti po gorah, ki se britko pritožavajo, da nij več dela v drugih kronovinah in velikih mestih. To je čista resnica; ne privatne osebe, ne društva ne morejo delati kakor pretekla leta, ker je velikanski polom skoro vse zadel, zato pa ne more tudi država ne, lotiti se velikih del na skupne stroške. Toda dežele in narodi morajo večidel v sebi in doma iskati in najti blagostanje, v nesreči pa pomoč in rešitev. Naj lepši zgled nam je v naših časih Francija, katera je po tolikih nezgodah, po tolikih zgubah in stroških zopet na nogah, zopet krepka in je svoje dohodke tako pomnožila, da njima več deficita, temveč da ostaja milijonov v državni blagajni. Francozi so pa poseben narod, ki so vse žile napeli in vse žrtvovali, kedar je šlo za njih obstoj in za narodovo čast. V veliki nevarnosti so se pomerile vse politične stranke, vsaka je imela pred očmi domovine in naroda srečo, in klic: „naj živi narod!“, vse je navdušil, zedinil, pobratil. Po nesreči pa kažejo, akoprav zopet strančarijo, tako delavnost in enerzijsko in toliko izvozavajo v zunanje dežele, da kmali popravijo škodo in kmali bodo še bolj čvrsti in čil narod, ko poprej.

Zakaj nij pri nas v Avstriji tako, saj ima krepke, živahne in talentirane narode? Kakor je znano zato, ker hočejo nekateri nadvladati, ker je velika nesloga med njimi, ker se je vgnjezdila sebičnost in demoralizacija v marsikaterih krogih.

Ako pa nečejo nekateri izmed njih popustiti teh napačnosti, najse pouzdignejo in podajo k delu, pa k napredku zedinijo saj Slovani, ki imajo toliko uzrokov, da bi morali zložno postopati ne samo v politiki, temveč tudi na polji gmotnih interesov. Čehi so izmed avstrijskih Slovanov prvi, kar se tiče politične zavednosti in krepkosti, oni so tudi prvi gledé materialnega razvoja, bodisi da se ozremo na poljedelstvo, rokodelstvo ali obrtništvo in fabrikacijo. Če se pa z njimi še bolj seznanimo, vidimo, da so tudi duševno kaj zbujeni in delavni.

Sploh je resnično, da duševni razvoj bogati ljudi; da pa materialno blagostanje pomaga zopet širiti omiko in vsak napredek, kajti brez denarja je pretežavno študirati, poskušavati in podpirati narodne ali znanstvene, sploh blage namene.

Tudi na Hrvatskem vidimo velik duševen napredek, ker podpirajo bogatinci in veliki posestniki znanstvene zavode, celo vsučilišče, akademijo znanstev in deželno gledališče.

Ali napredek na materialnem polji nij velik, ker se je ljudstvo premalo duševno zdravilo. Pri Srbih v Vojvodini so enake razmere; Slovaki pa, ta krotek in ponižen narod, ne morejo napredovati, ker jih tepa oholi Madjar, kakor da bi sužna raja bili. Od ubogega naroda osnovane gimnazije in matice so liberalni Madjari zatrli, češ, da je vse to podpora panslavizmu!

Kakošne da so pa razmere pri nas Slovincih, znano je; dostikrat so jih razgrnili Soča, drugi časopisi in deželni zbori.

Naš dobro obdarjeni narod duševno premalo napreduje zaradi občno znanih ovir, in zato se ne more gmotno povzdigniti, kakor je treba.

Res je sicer, da se skazavajo posamni možje, tudi posamne vasi, ali to so bolj izjemki.

Da bi pomoč zdatna bila, presuniti bi moral duh napredka v s narod.

Dokler tega ne bo, ne bo pravega uspeha imela velika podpora od strani ministerstva. Ministerstvo poljedelstva n. p. mnogo troši pri nas, toda jako počasi se širi boljše obdelovanje zemlje, akoprav poljedelec podučevajo knjige in kmetijski časniki, katerih je zdaj dosti. Naših kmetov večina, ne zaupa nič tudi najboljšim znanjcem ne, in ne more ločiti se od starega kopita od navade, po kateri se dela brez premišljevanja, zakaj se tako dela in kako bi se pridelki zboljšali ali delo zboljšalo. V dokaz tega nečemo in ne moremo pregledovati vseh slovenskih dežel, zadosti bo, če se ozremo po naši goriški grofiji.

Na Krasu imajo sicer dobro vino, pa tudi gozdi bi bili jako potrebni; v goriškem glavarstvu je vino prvi pridelek, na Tolminskem pa živinoreja prevažna.

Vlada oziroma ministerstvo za poljedelstvo podpira vsa tri glavarstva. Na Krasu so za pogozdovanje postavljeni uradniki in čuvaji, v Gorici zalaga z denarji kmetijsko šolo, na Tolminskem je postavilo v Polubinu učitelja za planinarstvo in mlekarstvo. Toda pravega napredka nij nikjer, in tudi ga ne bo, dokler se ne bodo Kraševci sami in navdušeno lotili pogozdovati svojih golih krajev; dokler ne bodo kmetje

goriškega glavarstva sami vneti za napredek zboljševali svojih vin, kakor so Dornberčani že začeli dokler ne bodo kmetje Tolminskega glavarstva sami in resnobno začeli oplemeniti svojih pridelkov planinarstva, mlekarstva in sadjereje.

Polubinci so se prepričali, koliko jim zdaj več nese mleko, ker se pridelava po leti na planini dober sir, po zimi pa imajo vsak dan tri pridelke iz istega mleka.

Naj poprej se naredi surovo naslo po milaneško, potem se napravi iz ostalega delanega mleka suh sir, in konečno še skuta.

Kaj koristno bi bilo, da bi vae vasi se lotile tega napredka, in da bi vsaka vas poslala eno osebo, da bi se v Polubinu izučila.

Ako bi posestniki še nova gnojišča pri vsaki hiši si pripravili, sadje požlahtnili in vpeljali nove sušilnice, v katerih ne pride sadje v dotiko z dimom; potem bi se gotovo taki izvrstni pridelki lahko in drago prodajali še v zunanje dežele, in veliko več denarja bi prihajalo v deželo.

Tedaj bi lahko davke plačevali, in vsom svojim potrebam v okolišnji prišli.

Ako bi se pa posestnikom okoli Gorice h kratki posrečilo izvrstna vina napravljati, in Kraševcem kolikor mogoče napredovati v pogozdovanju; onda nij dvomiti, da bi naša majhna dežela se povzdignila iz rev in nadlog. Da, celo obogatela bi, ako bi blagostanje pospeševala rokodelstva, fabrike in trgovstvo.

Vrhi tega imeti dosti dela tudi v zunanjih krajih, prav dobro je, vendar je to samo postranski dobiček, a ne nevsahljiv vir narodovega blagostanja, katero ima svoje korenine le donia.

Francoze so rešile njihova delavnost in izurjenost, njihovo domoljubje in zaupanje v sebe.

Naj se tedaj tudi Slovenci zdravijo in ojačijo, da se v vsakem obziru pouzdignejo duševno in gmotno, da se rešimo toliko nevarnosti.

Gotovo morajo v ta namen pomagati tudi vsi omikanci vseh stanov ne gledé na katerokoli stranko ter morajo ljudstvo podučevati in vnetati za napredek.

Vse je mogoče krepkim duhovom, stanoviti volji! Če smo pa denes posebno ozirali se na kmečki stan, bomo v prih. člankih razvijali še druge ideje gledé materialnega napredka in zaznamovali natenjčnejše delokrog omikanih rodoljubov.

LISTEK.

V KOPELJI

II.

Tam kjer Soča v blagem kraju
Vije se, podobnem rajju . . . .

Po koroškej cesti - v kopelji? bo radovedno ugibala prijazna čitateljica, bo ugibal celó v zemljepisji dobro podkovani čitatelj. Da, dal med Sv. Goro in Sočo je ropotala srednjeveška kaleša in peljala me naravnost v kopeljni kraj, ležeč v romantični sočki dolini.

Ne bom popisaval dolgočasnega potovanja, niti tega ne bom pravil, kolikokrat sem na potu zajecal in zastokal, kedar so se koleša ob cestni grušč zadevala in kako se mi je mravljuče mergolenje po koži in pod kožo vzbujalo in širilo, kedar je zatvorjeno kolo navzdol po klancih praskalo in škripalo, da sem si moral ušesi s plaidom mašiti. Bolnik nema očesa za krasoto narave, on ne občuti, ne okusi radosti, kakoršna vzbija brezskrbno potovanje v veselem, zdravem človeku. Siten godernjač se premika na vozu iz kota v kot in naj je narava okrog njega še tako mikavna in veličastna, naj slavcem in škornjancem in kosom

tekmujočim med seboj po zelenih gajih gerlica počajo, njemu nič mari:

„Ne vidi nič, ne sliši nič.“

Ko bil bi mervta stvar“ in nič tako željno ne pričakuje, nego da bi se skoro mogel odpočiti v samotni sobi na mehkem divanu ali celó pod gorko odejo.

Čast bodi Bogu! Zadnji klanec se ovija mimo kapelice, predstavljajoče, če se ne motim, I. stacijo križevnega pota in koj pod klancem se začena dolga versta večidel kmečkih hiš — moj kopeljni kraj. Fija kar me ustavi pred pervim hotelom; na mah je pri vratih elegantne moje ekvipaže preprijazen rudečebra-dec, menda hišni faktotum, kateri me z nepopisljivo uljudnostjo spremlja v parterresalon, tam osiplje s celo versto vprašanj, na katere pa večinoma sproti sam odgovarja, ter mi ne da do besede priti, dokler me enako uljudni hotelier in hotelierka in hišna mati njegove preuljudnosti ne rešijo. — Zdaj še le jim morem povedati ikaj, me je sem pripeljal. Zdravja sem prišel iskati v poletnem gorskem hladu in v kopelji. Prosim malo dobre juhe pa mirno, priležno sobico. Prvo mi postrežljiva hišna mati hitro preskerbi, a sobe mi ne morejo dati, ker so uže vse za druge poletne goste najete. Hitro pošljem svojega strežaja (kakor nobilet a brez njega bi ne bil prve dni niti v posteljo zlezal) hitro ga pošljem po vasi, da mi kde

drugod poišče priležno stanovanje. In glejte! kmalo se mu posreči. Veselim licem prihiti ter mi naznani, da so mi sam oče župan blagovolili odstopiti naj lepšo sobo v svojej residenci. Kaj hočete več? Nepričakovana čast me malo pomáže in pogreje po žilah, da zabim za trenutek perve merščalice, ki mi uže naznanja, da mi je na sledu stara nevšečna prijateljica, kateri bi bil tako rad ubežal - za vedno večne čase. Krepilna juha je kmalo použita, naglo, kolikor mi je bilo, revni pari, mogoče, se vzdignem, oklenem se pod pazduho strežaju, s katerim se počasi pomičeva proti gostoljubni županovi hiši. Hotelier in njegovi me odhajajočega nekako mlo pozdravljajo in menda se ne motim, da so me z otožnimi pogledi porazumno med seboj pomilovali; kakor bi bili hoteli reči: Tako čudodelna vendar še ni naša kopelji, da bi takemu jetkovcu v omertvelih žilah zopet obudila novo življenje. Prišel si v kopelji - ali se zopet verneš v lepo Gorico? Bog ve!

Županovi mi odkažejo zares prav prostorno, zračno, prijazno sobauo z razgledom proti klancu, po katerem sem se v vas pripeljal. A ni ga divana, ni je poltrone, kamor bi bil tako neizumerno rad zvernil svoje trujene kosti. Dolga rudeča miza, za njo enako natim sedalom — to je vsa oprava v živo pobarvanej sobi; za kopeljnega gosta pač malo borna. Pardon!

Dopisi.

V Gorici 8. februarja. (Ajdovska železnica). Pod tem naslovom je priobčil uradni list „Osservatore Triestino“ v svoji letošnji 25. številki zanimiv članek, iz katerega hočemo glavne točke posneti. Inženirji Živic in tovariši so sprožili misel in jo v posebnem tiskopisu razložili o železnici, ki naj bi se izdelala od Trsta čez Kras do Ajdovščine. Ta predlog je vzbudil prav žive simpatije v obširnem krogu privržencev, kateri so ga sicer glede na primerno majhen znesek stroškov in na obile dohodke, koje so vzbudile te misli proračunili, z nekako nezaupnostjo sprejeli, a mu vendar vso svojo pozornost odvrnili. Ker bi vtegnila taka železnica Tržaškemu mestu jako ugajati, ustanovili so celo začasni ožji odbor, kateri naj bi pretresal in dopolnil v omejenem tiskopisu nabrane date. Ta odbor je nabiral na celi črti najnatančnejše statistične vesti o trgovskem občevanju med Trstom in dotičnimi kraji. Inženir Margoni pa, koji je posebno na Ogorskem uže več železnic dodelal, preiskaval je na licu kraja vsa dela, ki bi se imela v ta namen izvršiti.

Uspeh teh tehničnih preiskav je jako ugoden. Po Živic-ovih pozvedbah bi se prevažalo na tej črti vsak dan samo okoli 3600 dačnih centov blaga. Odbor pa je z razkazi o dovažanju in izvažanju vsega blaga v občinah dognal, da bi samo za 21 občin Vipavske doline obsegalo vsakdanje občevanje v slabi letini najmanjše še drugih 3000 centov blaga in da bi dodajal Kras vsaj še 2500 centov.

V svojih računih je pa odbor popolnoma preziral nekatero Trstu prepotrebno blago na pr. drva za kurjavo, leseno voglje, stavbeni les, apno, opeke i. t. d. Prevideti je tudi, da bi vzbudila železnica novo prav obširno kupčijo z ledom, ker je blizu Vipave 18 ledenic in najbližja, koja je ena najmanjših, bi uže sama obsegala kakih 950 tisoč centov ledu. Postavimo pa, da bi železnica ne vzbudila koj v začetku tolikega občevanja in da bi vsled nje ne nastale nove obrtnije, česar skoro ni misliti, in povekšajmo strošek za izdelanje nove železnice na poldrugi milijon goldinarjev (Živic in tovariši so proračunili samo 1.160000 gold.), dajala bi vendar koj gotov čisti dohodek po 7 1/2%.

Odbor je strošek za to za 340000 gld. više proračunil od Živic-a, ker tirja izračunjeno več občevanje več vagonov, lokomotivov i. t. d. in ker bi se moralo po njegovih načrtih skoro še enkrat toliko potrositi za tržaško postajo, nego po Živic-ovih.

Sicer meni „Osservatore“, da bi železnice ne imele nikdar tolike vrednosti, ako bi prevažale samo tako blago, kakoršno so vozarili in tovorili uže poprej. Od kar obstoje železnice do zdaj, tedaj v 50 letih, sta se produkcija in konsum neizmerno pomnožila. V resnici bi bil denar za zidanje železnic zavržen, ako bi one ne pospeševale javnega blaga v primeri potrošene kapitala. Treba tedaj gledati na to, da je dežela, po kateri ima držati železnica, sposobna za povzdigo produkcije in konsuma bodisi vsled plodovite zemlje, ali vodnih moči, bodisi vsled vabljivih, prijetnih krajev ali podveznih prebivalcev. In vse te pogoje izpolnjuje Vipavska dolina. Obdajajo jo obširni gozdovi, ona rodi bogate pridelke, potok Hubelj ponuja dozdvaj nepoznane moči raznim obrtnijam. Propadajoče trgovstvo in preteča zguba prostih luke izpodbuja Trst, da si pomaga na potu obrtnij in v ta namen bi mu jako hasnila načrtana železnica do Ajdovščine, kder bi tudi mestjani zaradi krasne okolice iskali poletnega hladu.

Nataučno načrtovanje te železnične proge bo stalo okoli 10.000 gld. in uže se nabirajo dotični doneski, s katerimi postanejo deležniki solastniki načrta.

Stopinje, katere je odbor uže naredil pri najviših vladnih oblastih in pri državnem zboru, obetajo

novi železnični črti vso podporo, katere potrebuje. — Pozvedamo, da je mnogo občin v to privolilo, da odstopijo brezplačno za železnico potrebna zemljišča.

Z ozirom na vse to in na velik dobiček, katerega bi imeli akcionisti, posebno pa tržaško mesto, nadejati se je, da se ta železnični načrt skoro gotovo in sicer v nedavni dobi izvrši.

V tem zmislu piše uradni „Osservatore“ in mi ne dostavljamo drugoga, nego: Bog daj!

Iz Sežane 7. februarja. (Izv. dop.) Bela, snežna, do dvajset centimetrov debela zimska odeja pokrivala je sicer kraške planjave, sivi, snega polni oblaci plavali so sicer po nebeskem obzorju, a vendar je od bliza in deleč toliko moškega in nežnega, izbranega ženskega sveta k sinočnej naši čitalnični veselici privrelo, da je bila prostorna dvorana v dvorih Ivana pl. Skaramange dostavno napolnjena. Pet godcev Benčanov je tako krepko in učno, tako živo in milo drvilo lehka godala po strunah napetih, in iz skantov in bajsa je tako prijetne glasove izmikalo, da so slehernemu slušatelju od miline očesa radosti igrala. Vesela igra: „Bob iz Kranja“ je bila kaj spretno in izurjeno igrana in naši diletantje so zopet sijajno dokazali, da so kos še tako težke glediščne igri. Potinjo iz Kranja predstavljala je g. Micika Sila iz Razdrtega in je zadevni dve pesnici čez rahlo glaseče se sviranje tako izvrstno pela, da je po vsaj pravici žela zasluženo zahvalo blagodarne občinstva. Gg. Cvek, ko Grabež, Fran. Rožič ko ženin, Fran. Leban ko nastavnik (mojster) in gospa Cvek-ova, rodom iz Škotiye-loke, ko verenica bili so v svojih rolah popolnoma doma. Resnico nam je izpovedati, da nej bilo slavno občinstvo skoraj še z nobeno glediščno predstavo tako zadovoljno, kakor z igro: „Bob iz Kranja.“ Kakor pa nas veseli to poročati, moramo ob enem svojo žalost in nevoljo izreči, da ne moremo vsled raznih spletek in rovarij tukajšnjega čudnega svetnika dobiti za oder nobene samice domačice.

V soboto smo izročili materi zemlji g. Karola Županciča, c. kr. pensioniranega pristava c. kr. mestodržstva primorskega, županijskega in okrajno šolskega svetnika. Z njim je izgubila naša županija neustrašivega, energičnega starašino, naše šole pa krepkega nadzornika. Ker je mož živel ne svet, ne razuzdan, in ker je umrl od kapa (mrtuda) udarjen nespovedan in ne v sveto olje dejan, bil je naš gospod plovnik izrekel moško besedo, da ga ne sprovede na grobove, a odstopivši pozneje od svoje namere, povabil je sam še tretjega duhovnika k spremstvu. Vkljub deževitemu vremenu vilo se je za trugo uz glase zvonov prav obilo ljudstva tja, kamor moč proganjalcev ne seže, tja, kjer bratoljubje vlada in kjer strastij ne buči vihar.

Kaj nevsučno nas je dirnola nepričakovana vest, da ne pride „Slavec“ na zadnjo pustno nedeljo v Sežano in da nam ne more kapelnik Weber regimenta odstopiti za isti den sedem mož godcev. Pomagati si bodemo znali pa drugače, da bode isto nedeljo pri nas taka veselica, ki bo služila na čast naše prijatelj Sežani.

Pred nekolikimi dnevi pride v Sežano neznanu monče golobrado, po vojaški oblečeno in stopivše v gostilnico Lorenčevu dade si odkazati sobo na prvem podu, da bi v njej odpočinol. Nesreča je hotela, da so ga odpeljali v sobo, kjer so imeli v zaprtem škripi shranjene stare, sreberne petice in dvajsetice, zlatenino in razne druge dragocene lišpe. Naspavše se monče ustane, pobere tajno vse dragocenosti do tri sto goldinarjev vredne in poslovivše se odide, Bog ve kamo. Vkljub vsemu popraševanju, brzojavljenju in preiskovanju nij o njem ni duha ni sluha.

Denes je pri nas seja okrajnega šolskega svetovstva. Ker se novi šolski svetnici uže cel den posvetujo in ker jih uže pozno po drugem večernem

je preskrboval star vojaški zdravnik v sosednem tergu. trosil sem županovi kuretini, koja se je po njem prav dobro počutila; jaz sam sem pa pripuščal vso svojo kuro mili materi naravi, deržeč se zvesto starega pregovora: Najboljši zdravnik je narava. V jutro kozarec hladne studenčnice, in boljše ne najdeš nikder, nego je v našem kopeljnem kraju, pol ure pozneje kupica frišne molže, ob deseti in o poludne skledica krepke juhe, za južno kupica planinskega mleka in zvečer zopet dobre juhe — s takimi zdravili mi je stregla skerbna mati hotelierka in ko je šlo le vedno na bolje, dodajala mi je tudi kako kuretino ali telečjo koščico in polagoma, ko so se mi začenjali očesi bistrimi in lici rudeti, množila je previdno in razumno porcije ter mi privoščila pri obedu vsak dan obilnejši požirek božje vinske kapljice. Ravnala je z menoj, kakor najskerbnejša mati se svojim otrokom, dokler sem stal trdno na nogah. Bog jej plati, blagej materi hotelierki!

Tako sem v 10 dneh srečno in uspešno dognal prvi del svoje kure. Med tem so dohajali drugi kopeljni gostje; občevanje je postajalo vsak dan živahnejše in življenje vsak dan prijetnejše — pričela je prava kopeljna sezona v naši kopelji „en miniatur.“

zvonjeni nej videti iz prostorov c. kr. okrajnega glavarstva, reše gotovo kaj velevažne zadeve.

Drhal šest in trideset ciganev, katero so proseški c. kr. orožnici našemu c. kr. glavarstvu s kolesi in konji vred predali, klati se uže cel teden, ne vemo ni zakaj, ni pokaj po Sežani. Ravno prav jim je prišla kaj lepa krava, ki je gosp. pl. Skaramangi nemogla se okotiti s teletom vred poginola. Da bi se ti neprijudni gostje le v kratkem pobrali od tod v blažene pokrajine svoje svete vugarske zemlje!

Iz tržaške okolice 8. februarja (Izv. dop.) Na Proseku je letos pripravnica za učiteljsko izobraževališče še precej dobro obiskana. Zvedel sem, da je vseh učencev 24 in mej temi samo dva slušatelja, ker nimata za šolo postavne starosti. Pretečeni teden je dobilo 10 rednih učencev državno podporo, vsak po 40 gl., katerih polovico so koj prejeli, drugo polovico pa prejmejo meseca maja. Za celo šolo je tedaj dovoljenih 400 gl. Konec lanskega šolskega leta je bilo vseh rednih učencev 11, od teh je bilo 8 puščentih k sprejemni preskušnji v Koper, katero so tudi vsi dobro prestali. Pred nekaj dnevi sem zvedel, da je enaka pripravnica v Kobaridu zvezana s tamošnjo ljudsko šolo, kar gotovo poduk v obeh šolah mnogo pospešuje. Gor na Proseku pa tega ni. Tam je pripravnica popolnoma ločena od ljudske šole, katero zadujo teržaški magistrat izderžuje. Tega kriv je bojda slučaj, da ni hotel magistrat za pripravnico v ljudsko šolskem poslopju prostora prepustiti, akopram več sob praznih stoji, in bi bil tudi za to primerno odškodovan. Kaj da je tega uzrok, ne bom preiskoval, povem samo to, kar sem pred nekaj dnevi slišal: Izrazil se je menda nek magistratni svetovalec, da samo radi tega ni hotel magistrat dati za pripravnico prostora, ker se v njej ne dela propagande za italjansčino. Kako tolažilo je to za nas slovenske okoličane! Zavoljo tega bodi pa naša skrb, da drugo leto še več učencev v pripravnico na Prosek pošljemo, da bode visoka vlada videla, da njeno naredbo z hvaležnim srcem sprejmemo, in da stroški, katere ona izda za to šolo, v resnici služijo v prid in omiko naš okoličanov. Kakor se mi je pravilo, nima pripravnica le naloge izobraževati mladeničev za učiteljski stan, ampak ona ima tudi menda namen podeljevati mladini ono stopinjo onike, katera je dan danes vsakemu potrebna brez razlike stanu. Po tem takem ona nekako nadomestuje meščansko šolo, katere pri nas že tako še nimamo, in je tako hitro tudi ne bomo še imeli. Radi tega se obnemem da vas, okoličanski posestniki in bogatini: Mesto, da pošiljate vaše sinove le iz namena da bi se za dom nekoliko bolj omikali v italjansko realko in gimnazijo v Terst, kjer se že zgodaj naserkajo tujega soka, ter postanejo potem pravi izdajci naroda, pošljite je rajši v to pripravnico na Prosek, kjer se bodo naučili potrebnih ved po poti razuma, na podlagi materne jezika. In tako nam bode vis. vlada ta dobrodejni zavod še mnogo in mnogo let izderževala. Okoličanski rojenak.

Iz Ljubljane, dne 6. feb. (Izv. dop.) „Kedor govoriti kaj ne ve, vreme hvali ali toži“ zabavlja eden naj boljših naših pesnikov onim, koji bi radi pisali, pa ne vedó—kaj; unena pesnikovega ne omenjam, saj je uže vsem znano, drugič pa, ker nečem zopet upihati iz tleče iskricice ognja, koji je ob svojem času tako visoko gnal svoj zubelj, da se je bil marsikateri—oparil i da ga še dandenes rana skeli. Vkljub temu so pa vendar še nekateri, koji se protivijo očitidnim dokazom obče znanega strokovnjaka i pišejo še vedno, kakor leta splošne revolucije; primerjal bi jih lahko onej samovoljnjej i terdovratnej ženi, koja je vedno terdila, da trava se striže; mož njen jo je hotel iz začetka z lepa prepričati, da trava se žanje, a ne striže; ona pa — prav po babjem kopitu vstvarjena — je zoperovala: trava se striže, i trava se striže, i trava se striže, toliko časa, da se je mož strašno razserdil i jo vergel v vodo; kadar je bila uže spodaj, da nij mogla več upiti, je pa roko molela na poveršje i približevaje i oddaljevaje kazalec i srednik dajala znamenje na bregu stoječemu možu, da trava se—striže! Tako . . . boljšiljivi se mi zde oni.

Oho! kje pa sem? Hajd' k vremenu! Snega imamo tukaj kar na „metre“ (po tej meri je pil črevljar v zadnjjej slovenskej predstavi: „Lumpaci Vagabund“—vino i „šnops“) i gotovo ne lažem, do je blizo meter visok; včeraj je tako gosto kidal ves dan, da sem se čudil, kje ga morejo na netu tako hitro, fabricirati!

Kakor povsod, tako tudi tukaj cele noči podplata tergajc—za rajod, a ne smo za slovenski, timvé tudi za romški i bolj v obilnem številu; prav imajo: pust nij za politiko! V znamenje posebnega spoštovanja do norčavega Kurenta, odložim tudi jaz pero za denes i vam ne pišem nič izvanrednega, — saj ne vem nič!

Vendar eno pustno mi dovolite: Pred nekaj časom bil sem zašel v neko tukajšnjo prodajalnico duhana, kjer sem slišal pripovedati prečudno novico od kmeta Gorenjca, da se mu je ravno kar rodila hčerka — se vsemi zobmi! Ta bode gotovo godčeva!

glavne najpotrebnejše mobilje sem vendar le zabil in to je postelja. Visoka, da komaj oglavje dosežam in da bi moral po lestvici vanjo kobacati, ako bi mi strážaj ne pomagal. Pozneje sem kot rekonvalescent uže bolje sprevidel praktičnost tako visoke postelje. Primerna telovadba namreč prav izdatno pospešuje, da se okrevajočemu človeku zopet povračajo zgubljene moči in tu sem moral telovaditi, kedar sem hotel v posteljo in kedar sem hotel iz nje. A moja postelja je imela še drugo veliko praktičnejšo stran — bila je široka zadosta za štiri take drobince, kakoršen sem jaz in ker se merzličev človek pogostoma poti, prepotil sem jo lahko v eni noči na štirih mestih in se potem zopet na prvo posušeno mesto zavalil.

Še je zlata zarja rúdečila zahodno nebo, ko sem meseca julija v dvojno odejo zavil prve poskušnje delal o praktičnosti županove postelje. In obnesle so se. Merščalica je kmalo prenehala in naslednice nje ni bilo za njo. Prav tako! sem si mislil in Bog daj, da bi je nikdar več ne bilo hudobne sitnice! In ker sem tako pobožno proseč zdihnil—uslišalo me je milostno nebo. Še so me prvi teden vsak večer plašile merzlične predhodnice, po kosčeh se širijoče merščalice, — a prave treslice in bilo več. — Zdravil nisem rabil nobenih; nek sladak, homeopatičen drobiž, kojega mi

iz Ljubljane, 8. februarja. (Izv. dop.) (Vreme. Važne vesti iz Hercegovine.) Iz Ljubljane — dvakrat bele, tako bi moral daues svoj dopis začeti! Zadnjič enkrat sem vam pisal, da je v Ljubljani in po Kranjskem sploh palo veliko snega. V Ljubljani smo ga imeli dva dobra črevlja. Ljudje so si z veliko težavo naredili gazi, da so mogli eden do drugega. Proti koncu meseca januarja ga je nekoliko skopnelo, gazi so se ugradile in uže smo se nadejali, da nam ali soluce ali pa ugodno južno vreme v kratkem pobere sicer lepo, a malo neprijetno, debelo sneženo odejo. A 5. t. m. začne za ranega jutra snežiti in snežilo je ves božji dan tako neusmiljeno, drobno, a izdatno, da je palo do večera najmanj 70-80 centimetrov novega snega. Ker je bilo še starega obilo, imamo ga zdaj po Ljubljani, zares dvakrat beli, čez 1 cel meter! Promet je silno težaven, posebno za živino in vozove, a po širokih ulicah se še pride dalje. Po ozkih ulicah pa, koder so za pešce ozke gazi naredili ter sneg na sredo zmetali, ga leži cele gore, in v nedeljo ga je ležalo po nekaterih mestih za 2 metra visoko ali pa še več! Take ulice so za živino iz cela zaprte. — Ker je gotovo tudi po kmetih palo mnogo snega, preti Ljubljani zaprtija. Posebno tvrda bode za kurjavo in tisti mali živež, ki se vsak dan sproti na trgu kupuje.

5. t. m. smo govorili zanimivo vremensko prikazen. V tem ko je snežilo, kakor bi bili berači cunje trgali, je proti jugu tudi grmelo, kakor bi se bil svet podiral. Kmet pravi: kadar po zimi grmi, rad sneg zapade; in res, še danes se nebo nij ujasnilo in po malem še vedno „drobni sneg, beli sneg“ naletava. Ljubljana in Gorica — kak razloček! Pri vas polno vijolic, pri nas cel meter snega!

Pred kakimi desetimi dnevi je bil v Ljubljani kapitan Barbieux, ustaški četovodja iz Hercegovine. Vračal se je z Dunaja. Kaj je imel onde opraviti, vam ne morem, nečem in ne smem pisati. A opravil je vse „très bien“, kakor je sam rekel. Kapitan Barbieux je prej služil v francoski vojski v Algierju. V Hercegovino ga je poslal francoski podporni komite. Može, ki so v Ljubljani govorili ž njim, pripovedujejo, da je vrl, pogumen in evropski jako izobražen mož. Pripovedoval je mej drugim o hercegovinskem uporu prav zanimive stvari. Pravi, da ustaši morajo ravno zdaj po zimi uspešno boriti se, če hoté kaj doseči, kajti pomlad ne pride samo za ustaše nego tudi za Turke, in Turkom se bode še bolj prilagala. Hvalil je tudi turške generale, da so razumni voditelji, a kaj, ko nižji neizobraženi turški oficirji niso za nič in vselej skaze, kar jim generali zapovedo. Mej prostovoljci so mu posebno Slovenci po godu. Posebno zadovoljen je z Vašim rojakom Goričanom Jankom Stibjelom. Rekel je, da je vesten človek, pogumen vojak in navdušen za idejo, za katero je šel v vojno. Tudi Hubmajerja je močno hvalil. Ljubobratič je vrl, izobražen mož in dober poveljnik. Njegovo geslo je bilo: „Preženimo najprej Turka iz Hercegovine, potem ugibajmo, čigava bode Hercegovina!“ S tem pa Črnagora nij bila zadovoljna in Ljubobratič je moral odstopiti. Črna gora hoče Hercegovino na vsak način osvojiti si. Peko Pavlovič in drugi može te bise so „hajduki“, izvrstni v boji, a brez izobraženosti. Ustaši najbolj potrebujejo topov — brez teh ne opravijo ničesa. Če si danes osvoje ta ali oni okraj, to ne pomaga nič, kajti potem pride Turki ter jih s topovi preženo. Ko bi imeli ustaši vsaj eno baterijo, bi se veliko laže in uspešneje bili. Tožil je tudi, da duhovščina i katoliška i pravoslavna, ustanek zavira ter s Turki vleče, le malo je katoliških duhovnikov in popov, ki bi ustaše podpirali.

Včeraj je došel telegram v Ljubljano, da je iz Zagreba odrinilo cesarsko topništvo na bosensko mejo. Iz drugega, bistrega vojaškega vira sem izvedel, da je ljubljanski polk, ki zdaj v Trstu biva, dobil povelje, naj bode pripravljen, da odrine v Dalmacijo. Bliža se nam krvava pomlad.

iz Kerškega (Izv. dop.) (Beseda v Kerškem in v Vidnu). Due 9. jan. je napravilo pevsko društvo v Kerškem besedo s petjem in tombolo, katere čisti donesek je bil namenjen za revne šolarčke. Prostori v Šonerjevi gostilni so bili prav okusno dekorirani. Vse, kar je narodne inteligence, vdeležilo se je in položilo svoj tribut blagemu namenu; a pogrešali smo vendar nekatere gg. mestjane, katerim bi morala biti perva skerb za povzdigo šolstva; poterpimo, morda se jim bodo vendar enkrat oči odperle, da ne bodo gledali na politični mnenje enega ali drugega in se pri bodoči veselici v mnogobrojnem številu vdeležili, kajti resnica je, kakor je moj prijatelj, verli narodnjak, g. Slanec, svoj govor pričel: „kder se poje, družji se svobodno, hudobni ljudje nimajo petja!“ Vi Goričanje ne bi verjeli, da je v Kerškem toliko narodnjakinj, da je pevsko društvo v mešanem zboru z desetimi lepimi gospodičinami nastopilo in na splošno zahtevanje moralo „Zagorsko“ ponavljati. S kratka imeli smo se prav izvrstno in plesali do ranega jutra, zraven tega pa oddali šolskemu svetu okoli 80 gid. za uboge otroke Kerškega mesta. To je malo peščico narodnjakov tako navdušilo, da je sklenila napraviti ve-

selico z gledališčno predstavo v prav tak blagi namen v Vidnu onkraj Save, skopram brez vsake priprave, ali „vhotenju je moč!“ V 14 dneh bil je lep oder uže gotov, mladi dramatikarji so se svojih rol poprijeli in 30. januarja bil je v pervikrat v teh krajih „Cerni Peter“ z naj boljšim uspehom predstavljan. Sopot tu so bili prostori verlega g. Uršiča napolnjeni; igralci, nastopijo, vse je bilo radovedno, kako bode izpala ta „komedija“, kajti nekaterim zagrizenim nemškutarjeni nij šlo to v glavo, da zamorejo Slovenci v tako kratkem času osnovati besedo z gledališčno igro, petjem, tombolo in plesom. A prečuditi se niso mogli, vidši s kako izvrstnim uspehom so gospodje diletantje „Cernega Petra“ predstavljali.

Najčastneje je rešila svojo nalogo Rozika; gospodičina Emilija Avsenekova, lepa, ljubeznjiva prikazen je se svojo spretnostjo kar občinstvo očarala; vela se je na deskah, ki pomenijo, svet, tako domaču, kakor bi bila v resnici predstavljala zaljubljeno djanje z mladim Vilhelmom, katerega pa vam ne bom popisaval in hvalil, ker ga Goričanje uže predobro poznate.

Gosp. Slanec je tudi prav dobro predstavljal starega gozduarja, samo premalo resen je bil.

Petje je bilo pod vodstvom g. Šušteršiča izvrstno; sploh gre temu našemu poterpežljivemu in verlemu pevovodji največa zahvala, da, gratuliral bi vam, če bi Goričanje imeli zraven Vašega nevtrudljivega g. Hribarja še enega Šušteršiča, kateri je pri besedi v Vidnu 10 gospodičin na odru imel; kako je to lepo, slišati mile glasove iz krasnih ust nežnega spolal Tedaj Bog Vas živi verle pevke in ne odrecite nam svoje pomoči i v bodoče! Tu se je sopet nabralo za revne šolarčke 80 forintov. No, gg. nasprotniki, ali nij to krasen namen pevskega društva, proti kateremu se Vi tako merzlo vedete? Zdjaj pa še par besedi. To živačno društvovanje in razveseljevanje je v primeri k navadnemu, mertvemu družbinskem življenji v naših krajih pomenljivo in vsak človek bi se moral za nje zanimati in tudi nasprotnik naše poštene domoljubne reči, ker vsak je potreben tedaj pa tedaj kake vesele urice. V socialnem življenji pač ne treba nikomur samotiti se!

In glejte, tu v Kerškem mestu se politični uradniki dolgočasijo, 5 ur na dan zovajo in kakor za druge ljudi je tudi za nje potrebno, da hodijo včasih mej vesele ljudi. Bog ne daj tega, veselice pevsk. društva po slovenskem diše in Bog ne daj, da bi jaz političen uradnik na slovenskih tleh, uradnik mej slovenskim občinstvom, se veselice tega občinstva vdeleževal! Tako so n. p. menda dejali 9. jan., ko smo jih k veselici v Kerškem vabili. Mi tega seveda ne obrajtamo in kar nič ne čutimo, da teh gospodov nij, ali povem vam to, da vidite, kako c. k. uradnike na Slovensko — Kranjskem mrzi tudi nedolžno slovensko društvovanje. K veselici na Vidnu je došel grof Pače, c. k. komisar v Brezcai in g. okrajni glavar je drugače pokazal, da ne zametuje vabila od slovenskega društva, da ne sovraži steklim penam vsega, kar je tistih ljudi, mej katerimi in za katere je c. k. uradnik. To so uradniki onkraj Save na slov. Štajerji, par stieljajev od Kerškega mesta. Citatelj, delaj si sodbo, moja je, da takim ljudem gre grob stran ceste.

Na Dunaji 8. febr. (Izv. dop.) Na besedo, dano Zvonovemu uredniku na čast, sebralo se je prav mnogo gospode, skoro sami Slovenci, in tudi nekaj tukajšnjih Slovk. Počestila jo je tudi večina južnih poslancev, slovanskega rodu in mej temi tudi pl. Langer, kranjski ustavoverec. Poleg teh so sedeli na honoracijski mizi inženir Kučera, dr. Klemenčič, dr. Sežun, za slovensko slovstvo se jako brigajoči H. Penn, posebno znan kot Preširnov prevoditelj, in drugi. Da je bil tudi slavnik, prof. Stritar, navzočen, razume se samo ob sebi.

Glavna zabava, običajna pri Slovencih ob tacih prilikah, bilo je petje. Govorilo se je, da je slovensko petje, ki je bilo na Dunaji nekedar, posebno mej vseučiliščno mladino, na najboljem glasu, v zadnjem času popolnoma zamrlo ali vsaj opešalo. Da nij istina, prepričal sem se baš pri tej besedi, in spoznati sem moral, da bi Slovenci tudi sedaj kot izvrstni pevci sloveli, da bi se le večkrat v javnosti producirali. Mej obilimi pesnimi je pa največ ugajala Kocjančičeva „Oblačku“; in to posebno zaradi tega, ker sta se v njej Rus, tenorist, in dr. Ferjančič, baritonist, kaj posebno obnesla. Nič manje nij ugajal, na Dunaji že čuveni Maškov četverspev „pri zibelki.“ Krepka in krasna melodija, pa lepi glasovi, kakoršne imata razzen omenjenih gospodov še Stergar in Krašvec, so občinstvo popolnoma očarali. G. Stajar kot deklamator, se je prav dobro obnesel; ima pa jako prijeten glas in dobro dikcijo. Gg. predstavljatelji klasične podobe „pri Kritonu“ so imeli prav nesrečen večer; ne, slabo niso predstavliali, mariveč prav hvalevredno, a prvič je bila predstava prekesno na programu, poslušalci bili so uže trudni; drugič je bila sobana in množica prevelika, da bi se moglo dobro slišati in ki bi hoteli poslušati. Govor o ljubezni do domovino imel je isto osodo. Sploh bi jaz osnovalcem priporečal, da bi v bodoče nikakor ne govorov ali predstav v program ne stavili; svet se rad zabavlja in njima ne časa ne uh za lepe, pa dolgočasne fraze. Tacih

govorov naj bi torej odbor izpustil, in raji muzikalne točke vvrstil, kakoršna je bila igra na dvojne citre. Odbor se je prav mnogo trudil; zasluži mnogo hvale: da je bil z dvema točkama v programu nesrečen, kedo more za to?

Telegramov je došlo čez dvajset, največ iz Ljubljane in Gradca; enega nij smel in hotel predsednik prebrati, če ne bi bil imel iste sitnosti, kakor prejšnje leto sé Sočinim. Z Goriškega nij došel noben; zakaj, ne vem. — K.

Politični pregled.

V Gorici 10. febr. 1876.

„Politik“ je prinesla pred nekaterimi dnevi telegrafično vest, da je padlo dunajsko ministerstvo in da je Cesar poklical k sebi grofa Taaffeja, uda bivšega Potockijevoga ministerstva ter mu naročil, naj sestavi novo ministerstvo. Od starih ministrov bi ostali le Chlumetzky in Horst, in v to ministerstvo bi vstopil tudi namestnik češke dežele Weber. Politik dostavlja, da bo novo ministerstvo kmalo proglašeno v uradni „Wiener-Zeitung“. Ustavoverni listi pa prav čisto nič ne poročajo o tej spremembi in Čehom očitajo, da so si ta telegram naročili Staročehi na Dunaji, da bi ž njim uspešneje agitovali pri volitvah, katere so na durih. „Politik“ pa odgovarja, da se je na Dunaji zgodil uže marsikateri prevrat, katerega so zvedeli ustavoverni listi še le po uradni „Wiener Zeitung“. Sicer pa tudi dunajske novine naravnost ne oporekajo tej vesti, temveč ovajajo mej vrstami, da same verujejo na bližnji prevrat. Mi smo uže večkrat izrazili mnenje, da se mora avstrijska notranja in zunanja politika v kratkem zasukati na drugo stran, da mora bolj patrijotična postati in s tem je dosledno v zvezi tudi sprememba svetovalcev krone.

Kriza je na vsak način huda na Dunaji in sedajno ministerstvo samo menda išče ugodne prilike za odstop.

Še le pred dnevi je minister Chlumetzky v gospodarskem odboru, kateri je nasvetoval, da se zavrže trgovska pogodba, katero je vlada sklenila z Rumunijo, po ovinkih izrekel, da nastane kabinetno vprašanje, če se kaj takega sklene, kar je tako ohladilo ustavoverne odbornike, da so potegnili rep mej noge.

Če se jemlje v poštev napetost gosposke zbornice proti ministerstvu, in pa težave, katere mu delajo Ogrji, po tem se skoro ne more dvomiti nad resnico one vesti v staročeskem listu „Politik“. Sliši se celo, da se Čehi na skrivnem pogajajo z Ogrji in v tem nas potrjuje prijazna, celo prilizljiva pisava lista „Politik“ nasproti Ogom. Grof Taaffe je bil te dni na Dunaji pri Cesarji in se je nekda pogovarjal z nekaterimi državniki, in česki namestnik Weber je bil tudi nagloma poklican na Danaj. — Kaj imamo mi pričakovati od Taaffejevega ministerstva? Dosti ne, vendar pa več nego od sedajnega, in Taaffejevo ministerstvo bi bilo skoro gotovo le takozvano prelazno.

Če je resnično, kar resni politikarji in dobro podučeni listi trdijo, da bode namreč Avstrija v kratkem posedla Bosno in Hercegovino, po tem vtegne pa v Avstriji resnično dosti predrugačiti se. Avstrijska flota je namreč uže odšla pred Klek, da jo varuje pred Turško silo, katera je uže enkrat prekoračila meje. Prav tako se sliši, da so dobili nekateri regimenti povelje, da v kratkem odlazijo v Dalmacijo, kder je nakopičenega mnogo vojnega blaga, streljiva itd., kakor za bližnjo vojno.

Tudi na Bosensko mejo se pomikajo nekda večja krdela naših vojakov. Pri Neretinu v Granici so namreč Turki prekoračili mejo in mesarili avstr. prebivalstvo, enemu bežniku so kožo slekli, drugega na kose razrezali itd. Ali more Avstrija molčati k temu? Mej Rusijo in Avstrijo je nekda reč dogovorjena in če je taka, po tem bode eventualna avstrijska intervencija z vojsko Slovanom prijazna.

Andrassijeva toliko razupita nota je zdaj znana tudi po zadržaji: Tirjatve velčvlastij ob-

stoje v petih točkah: 1. Svoboda veroizpovednosti; 2. odstranjenje najemnikov, ki so dozdej tirjali davke; 3. garancija, da se bodo uporabljali davki, katere plačujeta Bosna in Hercegovina v prid tema deželama; 4. ustanovljenje komisije obstoječe iz enacega števila Turkov, kakor kristjanov, katera bo nadzorovala izpeljavo vseh reform; 5. zboljšanje stanu kristjanskim poljedelcem, odprava desetini itd. Vse lepo in dobro na papirji; ali kedo verjame Turku? In velevlasti menda same ne verujejo, da bo iz te moke kaj kruha, dasiravno je Sultan uže odgovoril, da sprejme te pogoje. Kedo pa bo ustaše prepričal, da bodo še enkrat verjeli obljubam turskim in še enkrat šli na limanice?

Turška se nekda pogaja tudi s Črnogoro, da bi ona uplivala na ustaše, da bi položili orožje, a Črnogora je nekda odbila ponudbe, katerih smo omenili v zadnjem listu in se zdaj prav pridno pripravlja na vat (vojsko). Enaka se godi na Srbskem, kder je skupčina dovolila izvanredne svote za vojsko in tudi posilno posojilo v visokosti 4 milijonov cekinov. Ker torej srbska vlada zdaj resno postopa in se pripravlja za bližnjo vojsko, so se na Srbskem pomirili duhovi in skupčina je šla na odpust s prepričanjem, da na spomlad bo pokalo.

V Hercegovini so ustaši sopet Turke namahali v večih krajih. Hubmajer pa se je nekda pri nekem naskoku na turske „šance“ tako hrabro obnesel, da mu celó oni nemški listi, ki so te dni poročali, da so ga avstrijski vojaki vjeli in zaprli v „kajho“, slavo pojo, kot junaku in inteligentnemu vodju. Več o zadevah ustašev poroča dobro podučen dopisnik iz Ljubljane.

Razne vesti.

V penzijo je šel g. dr. A. vitez Visini, predsednik okrožne sodnije goriške, dvorni svetovalec, vitez reda železne krone, bivši župan goriški itd. V pripoznanje njegovih zaslug mu je Cesar podelil ob enem s penzijo tudi viteški križ Leopoldovega reda. G. Visini je bil še precej dober uradnik, a še boljši politikar in kot tak nam Slovincem nič posebno prijazen ali pravičen, posebno kar se tiče slovenskega jezika v uradnih; a temu se manj ali več protivijo vsi starejši gospodje uradniki, sodniki itd. in torej je v tem obziru dostikrat predsodek spojen s konservativizmom ali težavami, katere vzročuje učenje slovenskega pismenega jezika starejšim gospodom. Kakor se sliši, pride na mesto g. Visinija nek dr. Sbisà, apelacijski svetovalec v Trstu, rodoma Italijan. Pred mnogimi leti bil je drž. pravdnik v Gorici. Soditi še ne moremo o njem, morda je tako dober jurist, da bo iz čisto juridičnega stališča bolj oziral se na naše tirjatve.

Le roi s' amuse pišejo nemški listi o grofu Chambordu, kateri prebiva v Gorici in prav pridno hodi na lov. Chambord je nekda izvrsten Nimrod in je v svojem življenju vsmrtil mnogo tisuč glav divjačine vsake vrste, mej temi pa nekda samo 2 kotorni, katerih je na Goriškem, posebno pod Cavnem prav mnogo. Radodarnost je nekda tudi ena dobrih lastnosti pretendenta, on je uže lepo svoto podaril goriškim ubogim. Sicer pa ne dela posebnega pompa in njegov dvor obstoji iz kakih 25 do 30 oseb, mej temi dva francoska kavalirja, ki se menjavata vsaki mesec.

Odboru društva „Slavec“ došlo je od c. kr. deželnega šolskega svetovalstva v Trstu sledeče pismo „Potrdilni prejem s cenjenim listom 10. t. m. v prid potrebnim kandidatijam učiteljskega stanu le-sem poslanih 300 gl., zahvaljujem se srčno čestitemu odboru v imenu omenjenih kandidatij za jim namenjeno zdatno podporo“.

Od c. k. deželnega šolskega svetovalstva v Trstu, dne 21. januarja 1876.

Namesto predsednika: Winkler I. r.

Iz Černič se nam piše: društvo „Čitalnica“ napravi dne 20. tekočega meseca „besedo“ s petjem deklamacijami, z igro „Domači prepri.“ in z godbo. Uljudno vabi vse rodoljube, da bi nas v obilnem številu sé svojo nazočnostjo počastiti blagovolili Odbor.

Vabilo k besedi, katero napravi narodna čitalnica v Solkanu dne 13. februarja 1876. v dvorani Verdikonovi. Začetek ob 6 $\frac{1}{2}$ zvečer. Program: 1. „Popotvanje“ naše veselje“, poje zbor. 2. „Judovsko dekle“, deklamacija. 3. „Bože živi“, poje zbor. 4.

„Raja. Gost“ deklamacija. 5. „Domovini“, poje zbor. 6. „Filozof“, Vilharjeva šaloigra. 7. „V boj“, poje zbor. Po besedi plesna zabava. Vstopnine k besedi plačajo neudje 20 novcev, dijaki polovico; — k plesu udje 1. gl., neudje 1 gl. 50 nov. Odbor.

Odborova seja društva „Slavec.“ Zarad posebne važnosti prihodnjega društvenega koncerta in velike maše v Gorici odbor v zadnji svoji seji ni še nič gotovega sklenil, ker ni še poznal muerja pevcev na deželi. Konečni sklep se je odložil do prihodu seje, ki bo pustni ponedeljek 28. februarja ob 11 uri predpoldne v goriški čitalnici. Gospodje odborniki se prav vljudno vabijo, da k tej važni seji v prav obilnem številu dojdejo, ker ta gre za drugi venec, kojega si mora „Slavec“ tudi na polji cerkvenega petja priboriti in pokazati, kakošno mora biti slovesno cerkveno petje.

Vreme. Letos je pač čudno vreme. Po hudem mrazu in snegu smo imeli najlepših spoml. dnevov a prot. soboto je sopet začel hud mraz in v nedeljo je Gorica letos uže drugikrat dobila snežno odejo. — Včeraj je bil najlepši, gorak dan, danes je pa zopet sneg; ktereга bo najbrže Jupiter pluvius pregnal.

Velika nesreča pripetila se je ob Šočinem zalivu dne 4. t. m. zvečer. Štirim iz onkrajnega brega domov vračajočim se finančnim stražnikom prebacnil je veter malo ladjico. Trije so vtonili, a četrtega, Bremica po imenu, otel je ribič smrtne nevarnosti. Enega izmed utonjenih, menda Kafola, so uže iz vode izvelkli, družih dveh, nekega Batiča in baje Italjana Pichiori-a, niso še našli.

Javna zahvala. — Vsem mladenčem in dekletom, ki so blagovolili najinega preljubljenega sina Miroslava tako slovesno sprejeti do tihega groba dne 29. t. m., izrekava s tem nar toplejšo zahvalo.

V Renčah dne 31. januarja 1877.

Anton Bajec
Matilde Bajec

Poslanica.

V SOLKANU 6. februarja. Nek tukajšni veliki posestnik napadel je v zadnji „Soči“ vse tukajšne javne opravitelje občinske in druge, katerim je skerbeti za duševni napredek prebivalstva, češ, da oni so večidel krivi, da tukajšna mladina moralčno pošá — i. t. d.

Gospodine veliki posestnik! pisati se da lahko, a dokazati je treba, da se pride do pravega rezultata. Boj izzad nasipa provzročiti, ni kaj težavno, a javno ga biti, to je junaško. Zatorej odločno tirjam od Vas v imenu vseh napadenih, do nam brez ovinkov dokažete istino vsega tega, kar ste v Vaši „poslušnici“ trdili, ter te tudi poterdite z Vašim cenjenim podpisom: sicer je Vaše trjenje nago obrekovanje.

Ko naši tirjatvi zadostite, potem Vam bomo pa prerokovali mi omejenih zmožnosti, v naloženih javnih opravilih malo večši, pa vendar zvonec noseči, kakor Vi pavite smetljaji, kako bi pa Vi omikani, modri, učeni in po zvoncu hrepeneči pšeničkovec e tutti quanti skerbeli za duševni napredek našega prebivalstva, ter za mirno in srečno bodočnost celega Solkana. Za danes dovolj. Ko pa pridete z Vašim poštenim podpisom na dan, potem bomo javno računili. O ustani Solkan in srenja nesrečna raduj se; Kajti rešitelj bliža se, ki smetljajev reši te. Eden v imenu vseh napadenih.

Listnica upravnštva.

G. J. Pavlič, župan v Štjaku. Prejeli 5 gl. 50 kr. in v. pisali 1 gl. za Kmet. 2 gl. 30 kr. za Sočo II. sem. in 2 gl. 20 za Sočo na račun I. 1876. Do konec t. l. nam pošlete še 2.3.). — Gospa Ana Simončič v Raki. Prejeli gl. 2.30 za II. sem. 1775; prosimo torej se gl. 2.30, da bo po Vaši želji plačan I. sem. 1876.

Oznanilo.

Rasatti-jeva prodajalnica je preložena v Kühnel-ovo hišo na trg nasproti škofijske palače.

Karol Zanetti

Kaselj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gl. skatija.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jitr je bilo dozadaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, notranjem kataru, prsnem prehlajenju, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konji (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržnje konje dolgo časa pri moči. Ena steklenica stane f l. 20 z navodom vred.

Pagliano-Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti boleti zobov. Najhujša in neprejenljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljico tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edna zaloga vsakovrstnih minratskih vodà in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetok. — Prava Magnezija angleška Henry-Krogljice Blancard in Vallet. — Zobna zmes Pfeffermanova, Popp, Sain de Buotemart. — Arabska Revalenta v prahu in testu — Prah za olajšanje prebavanja dr Golis-ov. — Pastilje V.chy Blin, George, Milo iz zelja č Borchard-ovo, Glicerina Hoffman. — Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Lekarnica v Gorici k črnemu medvedu (orso nero).

Lekarnica v Trstu in Percu

APNENICA

v Solkanu,

napravljen po najnovejši sistemi, v kateri podpisani žgè najfineje apno (vsakih 24 ur 13000 Kilogramov) bode začela delati s 1. marcijem t. l. Zraven velike dobrote apna na nov način narejenega je tudi cena tako nizka, da zamorem konkurirati na vsako stran. —

Pri apnenici v Solkanu stane 100 Kilogr. 80 Sold.

v Gorici v mestu 92 „

na postaji v Gorici 94 „

Naročila, katere naj se blagovolijo pošiljati zmerom 12 dni pred potrebo, pošiljajo naj se lastniku

Janezu Marušiču

zidarskemu mojstru in posestniku v Solkanu pri Gorici

Naznanilo!

Čestito občinstvo na Goriškem naj bi zapupno zavarovalo svoje imetje proti ognju ali svoje otroke za doto pri našem zastopniku gosp.

IVANU SEVERJU

koji Vas bode te dni obiskoval in ima ob enem tudi nalogo, da postavi zastopnike za naš zavod.

Za prvo občno zavarovalno banko

SLOVENIJA

v Ljubljani.

Glavni zastop v Trstu

(pisarnica via Campanile N. 3, I. nad. pri Piazza Ponte rosso.)